

Lekeitio ikuspegi: alderdi eder

Zenon Uriguen, Pasiotarra

SORRERA. Lekeitio erriak sustrai sako-
nak dabe, ba, giza bizitzaren aztarnak edesti
aurretikoak dozuz. Lumentza mendiko lei-
ze-zuloan aurkitu ziran eta magdalenien-
se aldikoak dira. Erdi aroan, itxas ondoan, irigu-
ne bat gora ta gora doa aundi egin naiez. Eta
Dña. Maria Diaz de Harok, 1352´an, onetsia
izan zan, geroago Noble y Leal Villa de Le-
keitio izanik.

Eder giroa: Sarri askotan esaten dogu Le-
keitio dala Bizkaiko erri dotore eta ederrena.
Baña edertasuna nun sortzen da? Lekeitio
errian beti izan dira gizon emakumeek euren
izaeran eta ekintzetan edertasuna, eta doto-
retasuna jartzen dakienak. Ara or Lekeitioko
Andra Mariaren Eliza edertasunez jantzia, ba-
tez be zoragarriko erretaula filigrana, eta ain-
bat arte lanak eliz barru osoan. Benetan fedea-
ren eta arte ederraren omeneldia erriak egiña.
Lekeitioko eder giroa ikusten dogu, baita be,
Abaroa, Uribarren ta Uriarte jauregi ederret-
an, Torre Urkiza, torre Turpin eta udal-etxe
ederrean.

Lekeitioko ondasun aundiarena bere seme
leial eta jatorrak dozuz. “Euskal leen gaia, gi-
zakia da” (Barandiaran). Bai Lekeition beti
bizi izan dira gizon andre jator-leialak euren
nortasuna ondo bizirik familia ta gizartea,
euskal Kultura eta erakundeak, erriaren elbu-
rua, garapena ta edertasuna egin, ekiñ eta era-
gin dabenak. Ara emen izen aipagarri batzuk,
beste askoren artean. 1) Resurrección Maria
Azkue 1864-1951, abadea, filólogo, Euskal
akademiaren maiburu, Real Akademia es-
pañiar bazkidea. 2) Juan Maria Altuna, 1828-
1868, musikaria, bera izan zan Iparragirre´ren
lagunkide “Gernikako arbola” moldatzeko.
3) Eusebio Maria Azkue, 1813-1873, maixu
jatorra eta poeta. 4) Eusebio Erkiaga 1912-
1993, poeta eta idazlaria. 5) Santi Brouard,
1919-1984, aur-sendagille, aberztzale zintzo
ta leiala, Madriden senatore, eta alkate orde-
koa Bilbon. 6) Iosu Urrutia Atletik´ren egun-
go maiburua. 7) **Adan de Yarza** (1886-1949)
agurgarria, Ispasterren jaioa, baña Lekeitori
emondako izen aipagarria bere egintza onura-
garriak (pinus insignis etb) uri onen eta Biz-
kaiaren alde buruturik.

San Nikolas Ugartea. Agindu eder bat artu dot Lekeitio eta San Nikolas ugartearen alde zintzo jokatzeko. Batak zein besteak, era batera, gorespen one-na merezi dabe. Ikus: “Garraitz ugarteak historia jakingarria dauko. Ara emen: San Nikolasen basiliza eta bere ondoan monja-etxea. Ez dago eraikintzaren datarik, 1586en Gotzaiñak bisitaria bialtzen dau monja’n bizipena, eliza, etxea, eta oiko gauzak aztertzeke. Eta ogei urte baño leen danak alde egin dabe. Baña 1617 urtean erri agintariek ofizialki Franzizkotarrak aintzat artzen dabez Fray Juan de Sologuren nagusiaren ardurapean basilizan bizirik. 1650 urtean anka egiten dabe emendik. 1795an frantzezen aurkako gerratean basiliza eta etxea triskatuta geratu dira. Alfredo Moraza, Aranzadi kideak diño:”Euskal itxasaldean ez dago beste ugarterik historia ain aldakorra izanik, monja ta frailen bizitza, gerrate eta gora-bera gorriak eta alan da guztiz be ain ondo aurkitzen danik”. Orregaitik Aranzadi bazkondeak, Kultura bazkideak, asmo bikaiñak artzen diardue Ugarte onetan parke historiko natural bat eratutzeko, bere historia ta arresien oñarriak ondare oroigarriak diralako.

Gararraitz Ugartea gora. Bai egi garbia da San Nikolas basilizak eta etxeak kuku egin dau, eta gaur egun Garraitz ugartearen izena aupatu bear da Lekeitio-ren ikuspegia, eder-giroa ta turismoa erakartzeko. **Arantzadi bazkondeak, Kultura kideak, asmo goragarriak daukez Garraitz ugartea PARKE HISTORIKO NATURAL IZENDATU eta eratutzeko.** Lekeitio udalak, erritar guztiak eta erakundeak biotz batez alkaturik asmo goragarri ori aurrera ta gora atera bear dabe. Bene-benetan gauza galanta da ugarterako bidea egokitu, menditxo dotoretu bertatik zoragarritzko ikuspegiakin zoratzeko. Gora Lekeitio’ko udala, gora Lekeitio erria eta bere zorioneko erakundeak.” Gogoia dan tokian ez dago aldaparik”

